

DRUGA SMRT JOSIPA BROZA

Marš v katastrofo
(Frankfurter Allgemeine Zeitung)

V torek 28. marca 1989 je bilo, ko me je TV dnevnik seznanil z grozljivo resnico. Resnico, ki se je sramujem. Živim namreč v državi, kjer je bilo v nasilnih spopadih ubitih po uradnih podatkih 21 ljudi zato, ker niso pristali na spreminjanje svoje ustave s pomočjo topovskih in tankovskih cevi. A vseeno so jo dobili, oktroirano ustavo, kar je albansko prebivalstvo iz starotrške tragedije preko molka pognalo v skrajni, nesprejemljivi, a vendar pričakovani izliv besa in nemoči. Vse to smo vnaprej vedeli! Vedeli smo, da bo do tega prišlo! Vedeli smo, da so najbolj sporni amandma (47) prvič uradno objavili šele 6. marca, komaj 17 dni pred odločanjem v skupščini SAP Kosova in v času po uvedbi posebnih ukrepov! Vedeli smo, da grozi sprememba političnega zemljevida Jugoslavije (zdaj Jugoslavija dejansko ni več sestavljena iz šestih republik in dveh avtonomnih pokrajin). Vedeli smo, da bo SR Srbija v bodoče imela v federaciji tri glasove in ne več samo enega. Šolević nas je v zaplenjenem Startu natančno obvestil, s kakšnimi mafijskimi metodami so dejansko vodili toliko opevano protibirokratsko ljudsko revolucijo. Videli smo, kako so se v Beogradu na dan razglasitve nove srbske ustave veselili in se »mastili na sprejemu po 'zgodovinskem' zasedanju skupščine«, kot je zapisal bonski General-Anzeiger. Ali kot je dejal Tone Pavček na zasedanju slovenske skupščine: »Ples veselja v Srbiji, ples smrti na Kosovu.«

Vse smo torej vedeli, videli in slišali, toda kljub temu na svoja dejanja ne moremo biti ponosni. Ena redkih svetlih točk je bila vzpostavitev velike koalicije v Cankarjevem domu, a tudi ta je kar prehitro zbledela v obskurnem opravičevanju... Slovenski delegati, ki sta jih baje

zavedla Lazar Mojsov s svojim hujškaškim nastopom v zvezni skupščini in podivjana množica pred parlamentom, slovenski delegati so torej klavrno glasovali za uvedbo tako imenovanih posebnih ukrepov, za kar očitno ni bilo ustavne podlage. Moje skromno mnenje je, da je bila uvedba teh ukrepov strogo instrumentalne narave: brez njih bi sprememb srbske ustave ne bilo mogoče sprejeti. In s tem baje popraviti zgodovinske krivice, ki je bila storjena srbskemu narodu z Ustavo 1974 (pozor, to je bila »Titova« ustava!) In posledica odpravljanja te »zgodovinske krivice«? Kri na kosovskih ulicah. Zapomniti si moramo imena naših delegatov v zvezni skupščini! Priti morajo v zgodovino slovenskega naroda.

Tudi državljani SR Slovenije smo torej sodelovali pri ustavni aneksiji Kosova. Le spomnimo se izjav političnih marionet, ki so prestrašeno in ponižno zatrjevale, da tudi Slovenija podpira Srbijo pri njenih naporih, da »postane republika«. Miloševićev vzpon preko hrbta kosovskih Albancev ima v tem še vedno podporo slovenske politike. Žal. Navsezadnje tudi zato, ker izdatno plačujemo tudi vzdrževanje tega posebnega stanja, proti kateremu se je s podpisom izreklo več kot milijon državljanov Slovenije. Stanja, v katerem igrajo žal aktivno vlogo tudi slovenski fantje v uniformah ljudske milice.

Ali vemo, kam drvimo? S precejšnjo gotovostjo je mogoče napovedati, da bodo ekstremna krila albanskega upora ponižanih, razžaljenih in brezpravnih začela kmalu uporabljati najbolj brutalne metode vračanja avtonomije. Sabotaže, podtaknjene bombe v Beogradu in v Srbiji...

Bati se je celo, da se Milošević niti pri tem ne bo ustavil. Natančno namreč ve, da se bo njegov padec pričel tisti hip, ko ne bo več sposoben vzdrževati permanentnega stanja izrednih razmer. Bati se je zato, da bi ga ne zamikala srbska manjšina v Romuniji in s tem internacionalizacija njegovih bolnih ambicij. A v tem primeru bi Balkan dokončno postal sod smodnika.

Stane Dolanc, člana predsedstva SFRJ, je na zasedanju slovenske skupščine dejal, da so z uvedbo posebnih ukrepov preprečili prelivanje krvi. Rekel in ostal živ! Kri je namreč v trenutku njegovega izjavljanja že izdatno tekla. Paradoks torej? Kje pa! To je le ena od podpredsednikovih aporij. »Preventivni« ukrepi najvišjega državnega telesa so proizvedli natanko to, kar so hoteli preprečiti. S tem so pokazali, da se je Miloševićeva nacionalsocialistična paradigma že globoko zasidrala v uradnih glavah najvišjih predstavnikov države.

Kosovo je torej dobilo oktroirano ustavo. Ne priznavam je kot državljan SFRJ. Jemljem pa si pravico, da vsem družinam in svojcem ubitih izrečem iskreno in globoko sožalje.